N°. 130. **DE GRONDWET.** 1853.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

DINGSDAG 25 OCTOBER.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . » 5.00.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het aangaan van het abonnement ƒ 60, Ned. Cour.

De Handelmaatschappij.

VIII.

De [illegible]

Wij laten hier volgen een vergelijkend overzigt van de waarde der op Java, door particulieren, uitgevoerde koopmanschappen naar Nederland, en naar andere landen in Europa en Amerika.

Uitvoer.

Naar Nederland.	Waarde.	Naar elders.	Waarde.
In 1847.	ƒ 8,501,589.	In 1847.	ƒ 5,179,108
» 1848.	» 5,335,469.	» 1848.	» 4,714,338
» 1849.	» 6,302,885.	» 1849.	» 5,052,016
» 1850.	» 7,370,089.	» 1850.	» 4,784,571
» 1851.	» 8,825,411.	» 1851.	» 7,334,574
» 1852.	» 9,609,620.	» 1852.	» 4,134,890 *).

De cijfers zijn overgenomen uit de officiële mededeelingen in de vroeger opgegevene *Staats-Couranten*. Om dezelfde redenen, die wij bij de behandeling van den invoer reeds hebben opgegeven, zullen wij ook nu weder de drie eerste jaren met de drie laatste vergelijken, en alleen herinneren, dat vooral van 1850 meer producten ter beschikking van particulieren zijn gebleven, en dus verkrijgbaar gesteld vóór den particulieren handel.

En welke is dan nu de uitkomst? In de drie eerste jaren is in het geheel eene waarde van ƒ 35,085.466 door particulieren uitgevoerd naar Europa en Amerika; daarvan gingen ƒ 20,139,943 of ruim 57 pct. naar Nederland, en ƒ 14,945,523 of iets minder dan 43 pct. naar de andere landen van Europa en Amerika. Dit was de uitkomst vóór dat, er meer producten ter beschikking van den particulieren handel waren gesteld.

In de drie laatste jaren was er eene inbreuk gemaakt op het, in het voorloopig verslag, zoo geprezene consignatie-stelsel. De treurige gevolgen daarvan kunnen [illegible] zijn, zal men zeggen; de [illegible] moet natuurlijk in [illegible] afgeweken van het consignatie-stelsel [illegible]

In de drie laatste jaren is [illegible] particulieren uitgevoerde goederen geklommen [illegible] drag van ƒ 42,059,105, dus ƒ 6,973,639 meer dan de drie eerste jaren. Naar Nederland is daarvan uitgevoerd voor eene waarde van ƒ 25,805,070, of ruim 61 pct. van het geheel, en naar andere landen in Europa en Amerika ƒ 16,254,035 of bijna 39 pct. van het geheel. In den zoo veel grooteren geheelen uitvoer is het aandeel van den Nederlandschen particulieren handel met 4 pct. geklommen, dat van den vreemden handel met 4 pct. gedaald.

Wij zullen het nog duidelijker doen uitkomen. In het geheel heeft de particuliere handel in het laatste tijdvak ƒ 6,973,639 meer uitgevoerd; ƒ 5,665,127 daar van of bijna vier vijfde door particulieren naar Nederland; ƒ 1,308,512 of iets meer dan één vijfde door vreemden naar andere landen. Wij vragen: is het gevoelen der meerderheid, in het voorloopig verslag uitgesproken, juist?

Maar die bijeenvoeging van drie jaren, doet de laatste, de bijna ongeloofelijke krachtsontwikkeling van den particulieren handel, door de nieuwe scheepvaartwetten nog sterker aangespoord, niet genoeg uitkomen. Beschouwen wij het laatste jaar 1852 op zich zelf. De particuliere uitvoer naar Europa en Amerika bedroeg in dat jaar te zamen ƒ 13,744,510; naar Nederland werd uitgevoerd ƒ 9,609,620 of bijna 70 pct. [illegible] slechts ƒ 4,134,890 of iets meer dan 30 pct.

In 1852 bedroeg de uitvoer ƒ 13,744,510, in 1847 eene bijna gelijke som: ƒ 13,680,697. Maar er was een groot onderscheid; in 1847 werd ruim een millioen *meer naar vreemde landen* uitgevoerd, in 1852 ruim elf ton *meer naar Nederland*. Zal de meerderheid het als een der, door haar aangewezene, en nu reeds merkbare droevige gevolgen van den meer uitgebreiden particulieren, van den verminderden consignatie-handel, beschouwen, dat de producten, die vroeger naar *vreemde* landen gingen, nu naar *Nederland* gaan?

Tot nog toe hebben wij ons bepaald tot den particulieren uitvoer naar Europa en Amerika. Beschouwen wij thans den particulieren uitvoer in zijn geheelen omvang, met inbegrip van dien naar den Oosterschen Archipel en naar de overige werelddeelen.

De geheele particuliere uitvoer heeft bedragen:

in 1847	ƒ 23,785,885	
» 1848	» 18,130,605	
» 1849	» 19,631,304.	
		ƒ 61,547,794.
» 1850	ƒ 19,822,143	
» 1851	» 25,190,647	
» 1852	» 22,941,783.	
		ƒ 67,954,573.

Gaan wij na, in welke verhouding de particuliere uitvoer naar Nederland staat tot den geheelen particulieren uitvoer.

In de eerste drie jaren bedroeg de uitvoer naar Nederland ƒ 20,139,943, zooals wij vroeger aantoonden, of bijna $32\frac{3}{4}$ pct. van den geheelen uitvoer. In de laatste drie jaren bedroeg de uitvoer naar Nederland ƒ 25,805,070 of bijna 38 pct. van den geheelen uitvoer. Men ziet het: de geheele uitvoer was in het *laatste* tijdvak ƒ 6,406,779 *meer* dan in het *eerste*; en echter was het aandeel van den particulieren uitvoer naar Nederland in deze zooveel grootere waarde bijna 38 pct., terwijl het in de eerste drie jaren in het kleiner cijfer slechts bijna $32\frac{3}{4}$ pct. bedroeg. De uitvoer naar Nederland was hooger, die naar alle andere landen lager. Is dit weder een [illegible] consignatie [illegible] vlaggen [illegible] beurt vallen?

Maar er blijkt nog meer uit die cijfers. De geheele particuliere uitvoer was in de laatste drie jaren ƒ 6,406,779 meerder. In die hoogere uitvoerwaarde deelde de particuliere uitvoer naar Nederland voor ƒ 5,665,127 of wel voor ruim 88 pct.; de meerdere uitvoer naar alle andere werelddeelen te zamen bedroeg niet ten volle 12 pct.

De bijeentrekking der drie jaren strekt echter ook hier weder, om den particulieren handel niet zoo gunstig te doen uitkomen, als werkelijk het geval is. Wij herinneren het vroeger aangetoonde, [illegible] van dien handel eerst dagteekent sedert de nieuwe scheepvaartwetgeving. Om dus billijk te zijn, moeten wij het jaar 1852 afzonderlijk beschouwen. Wij kunnen echter daaromtrent kort zijn, en alleen doen opmerken, dat *de geheele particuliere uitvoer* in 1852 ƒ 2,248,864 *minder* was dan in 1851; dat *de particuliere uitvoer naar Nederland*, in plaats van in gelijke verhouding verminderd te zijn, integendeel ƒ 784,209 *meer* bedroeg dan in 1851; dat eindelijk de particuliere uitvoer naar alle *andere landen in Europa en Amerika* ƒ 3,199,684 *minder* was dan in 1851.

Naar mate er dus meer particuliere producten op Java aan de markt komen, neemt de uitvoer naar Nederland toe, terwijl die naar elders vermindert. Ook dit feit kunnen wij bewijzen, niet alleen wat de waarde aangaat zoo als die hierboven gebleken is, maar wat de hoeveelheid betreft der naar Nederland voor particuliere rekening verscheepte producten; en dit alweder uit de officiële staten.

Zoo als wij vroeger opmerkten: het hoofdproduct, dat nu, meer dan vroeger, op Java aan de markt komt, is suiker. De geheele hoeveelheid jaarlijks, sedert 1847 aan de markt gebragt, hebben wij vroeger, bij de behandeling van den invoer reeds opgegeven, en daarmede in verband [illegible] wij nu werwaarts dat product vervoerd is. Dit kan blijken uit den volgenden staat van

Uitvoer van picols suiker door particulieren

	naar Nederl.	andere landen.	Oosterschen Archipel.	Totaal.
in 1847	284,849	137,802	13,923	436,574
» 1848	183,728	207,187	26,050	416,965
» 1849	268,629	213,023	10,998	492,650
» 1850	321,283	184,374	22,937	528,594
» 1851	472,902	240,158	15,971	729,031
» 1852	451,047	113,429	13,161	577,637

Een oogopslag doet reeds zien, hoe aanmerkelijk de uitvoer naar Nederland is toe-, die naar andere landen is afgenomen. Om het verschil echter nog beter te doen uitkomen, zullen wij de bijzonderheden nagaan, en daartoe ook weder de twee tijdvakken met elkander vergelijken.

In de jaren 1847, 1848 en 1849 te zamen werden 1,396.189 picols suiker van Java uitgevoerd; 737.206 picols of 53 pct. gingen naar Nederland; 608,012 picols of $43\frac{1}{2}$ pct. naar alle andere landen, en 50.971 picols of $3\frac{1}{2}$ pct. naar den Oosterschen Archipel.

In de jaren 1850, 1851 en 1852 te zamen werden 1,835.262 picols suiker van Java uitgevoerd, dus 439.073 picols meer dan in de vorige drie jaren. Van die zoo veel grootere hoeveelheid [illegible] picols of bijna *acht en zestig* pct. naar Nederland uitgevoerd; 537,961 picols of iets meer dan 29 pct. naar alle andere landen, en 52.069 picols of 3 pct. naar den Oosterschen Archipel.

De geheele meerdere uitvoer in 1850, 1851 en 1852 bedroeg 439.073 picols, *en daarvan is niet een enkele picol naar vreemde landen gegaan*, [illegible] *Nederland*; maar wat [illegible] hoeveelheid, die, in 1847, [illegible] vreemde landen ging, [illegible] Nederlandsche [illegible] *andere landen* bedroeg in het eerste [illegible] picols; in het tweede slechts 537,961 picols: dus 70.051 picols of $11\frac{1}{2}$ pct. *minder*. De uitvoer *naar Nederland* bedroeg in het eerste tijdvak 737.206 picols, in het tweede 1,245.283 dus 508.026 picols of bijna 69 pct. *meerder*.

Ook hier echter doet de bijeenvoeging der jaren, de krachtsontwikkeling van den particulieren handel niet sterk genoeg, niet in hare wezenlijke waarde uitkomen. Vergelijken wij dus het jaar, dat de meest gunstige verhouding geeft ten voordeele van het consignatie-stelsel, het jaar 1847 namelijk, met het jaar 1852. [illegible] Archipel, te zamen 472.651 picols; de uitvoer naar Nederland bedroeg toen 284.849 picols of iets meer dan 60 pct., de uitvoer naar alle andere landen 137.802 picols of iets minder dan 40 pct.

In 1852 was de uitvoer naar Nederland en alle andere landen met uitzondering van den Oosterschen Archipel, te zamen 564,476 picols. Daarvan gingen 451,047 picols of bijna 80 pct. naar Nederland, en naar alle andere landen te zamen niet meer dan 113.429 picols of bijna 20 pct. In 1852 kwamen er 91,825 picols suiker meer aan de markt dan in 1847: die 91,825 picols gingen *alle* naar Nederland, en *daarenboven* werden nog 74,373, die in 1847, onder het krachtig gehandhaafde consignatie-stelsel, *naar vreemde landen* gingen, nu in 1852, [illegible] stelsel van meerdere vrijheid, *naar de Nederlandsche markt* gebragt.

Wij herhalen de vroeger door ons gedane vraag: *is het een treurige staat van zaken, zijn dit de droevige gevolgen van den meer uitgebreiden particulieren, van den*

*) Op het einde van ons vorig artikel hebben wij gezegd, dat ingevoerd in 1852, zoo geheel van die in vorige jaren verschilt, zonder uiteenzetting van redenen geheel onverklaarbaar zijn. Wij hadden het oog meer bepaald op den uitvoer der gouvernements-producten. Een voorbeeld. In 1851 bedroeg de uitvoer van suiker voor het gouvernement 1,170,080 picols, terwijl de oogst maar 991,859 picols bedragen had (*St. Ct.* 3 Mei 1853). In 1852 bedroeg de uitvoer van suiker voor het gouvernement slechts 594,302 picols (*St. Ct.* 30 Sept. 1853) terwijl de oogst 994,018 picols bedragen had. Van waar dit groote verschil? Is het mogelijk, dat de Maatschappij geene schepen heeft kunnen bekomen, om de gouvernements producten in tijds te verzenden? Is het waar, dat de pakhuizen vol waren en dat het [illegible] tot den overvoer ontbrak?

verminderden consignatie-handel, dat producten, die vroeger naar vreemde landen gi[illegible] Nederland dan de markt gebragt worden?

Had de meerderheid, die zoo sterk [illegible] aangedrongen op het voortdurend consigneeren der producten, den tegenwoordigen toestand van den particulieren handel met Java gekend: wij zijn er zeker [illegible], zij zou geen zoo geheel onverdienden blaam op den Nederlandschen handelstand geworpen hebben. Wij willen haar dan ook niet te hard vallen: had zij de feiten gekend, zij zou anders geoordeeld hebben. Op één punt kunnen wij die meerderheid echter niet vrijspreken. In de verzekering der Regering, dat het stelsel van consignatie en te gelde making in het Moederland nog met klem door haar werd voorgestaan, heeft zij genoegzame bewijzen meenen te vinden, dat dit stelsel werkelijk zoo heilzaam is, dat verdere afwijking er van onze handel, scheepvaart en nijverheid met onvermijdelijken ondergang bedreigt. Wij vragen: moest het gemis van alle toelichting, het ontbreken van eenig bewijs voor de waarheid van het beweren der Regering, die meerderheid geen wantrouwen hebben ingeboezemd? Had zij, moetende beslissen over eene zaak van zoo groot belang, geene bewijzen behooren te vragen, geene duidelijke uiteenzetting van feiten?

Maar wat zullen wij zeggen van de handelwijze van den Minister van Kolonien? Moeten wij onderstellen, dat de door ons aangetoonde feiten hem onbekend zijn? Dit kunnen, dit mogen wij niet. Die feiten blijken uit de, door hem medegedeelde cijfers; en als Minister van Kolonien behoort hij die feiten te kennen. Hij kende ze dus: maar wat mag hem dan bewogen hebben, om die feiten voor de Volksvertegenwoordiging te verzwijgen? Wij willen niet oordeelen; wij zullen zelfs geene gissing wagen. Maar wij vragen met al den ernst, die het hooge gewigt der zaak vordert: is de Volksvertegenwoordiging door den Minister van Kolonien in staat gesteld, om met kennis van zaken over het nieuwe consignatie-contract te oordeelen? Ons antwoord is ontkennend. Had de Minister het niet kunnen doen? Zonder aarzeling zeggen wij ja. Had de Minister het voorbeeld gevolgd, vroeger door den Minister van Financiën gegeven, bij de voordragt der wetten over de brievenposterij, over de scheepvaartwetten, en bij zoo vele andere gelegenheden, [illegible] Minister van Kolonien [illegible] volledige staten [illegible], de Volksvertegenwoordiging zou met kennis van zaken, met overtuiging de wet hebben kunnen aannemen of verwerpen. Kan zij dit nu?

In de Memorie van Toelichting zegt de Minister: »Het stelsel van consignatie en tegeldemaking in het »Moederland, wordt nog met klem door de Regering »voorgestaan. Een verkoop van producten in Indië op »uitgebreide schaal beschouwt de Regering, onder de »tegenwoordige omstandigheden, niet als wenschelijk; »en daarom is dan ook geen bezwaar gezien in eene »voortduring der verpligte consignatie, gedurende nog »een vijfjarig tijdvak.«

In de *Staats-Courant* toont de Minister in cijfers aan, dat het ter particuliere beschikking laten van producten, vroeger in consignatie aan het Gouvernement verzonden (een maatregel in de gevolgen gelijkstaande met een verkoop van producten in Indië), het gevolg heeft gehad, dat niet alleen al *die* producten, maar daarenboven nog eene groote hoeveelheid, vroeger *naar vreemde landen verzonden*, nu *aan de Nederlandsche markt* gebragt worden.

Wij vragen: welke moet waar zijn, of de Minister is [illegible], dat het niet wenschelijk is, dat er zooveel producten in Nederland aan de markt komen, en wil de verpligte consignatie behouden, in de hoop dat dan weder meer producten [illegible] ge-zonden worden (en [illegible] dunkt ons, hadden de redenen moeten opgegeven worden, waarom hij dit minder wenschelijk acht); of er bestaat volkomen strijd tusschen de mededeelingen van den Minister in de Memorie van Toelichting en die in de *Staats-Courant*. In beide gevallen schijnt een nader onderzoek onmisbaar. Wij vragen: zou het niet wenschelijk zijn, dat de Tweede Kamer van haar regt tot onderzoek (enquête) in deze gebruik maakte?

Wij komen daarop terug, wanneer wij de nieuwe overeenkomst zelve zullen beoordeelen, en behandelen tegelijk ook eens, met dit onderwerp in naauw verband staande vraag: aan welken maatregel is de vermeerdering der suikerproductie op Java toe te schrijven; en welke zijn de gevolgen van dien maatregel geweest, op den toestand der Javaansche bevolking, op den particulieren handel op Java, en op de uitvoeren naar Nederland [illegible].

De *'s Gravenhaagsche [illegible]* kondigt, bij wijze van hoofdartikels, de uitgave aan van een politiek-ministrieel dictionnaire, geschreven door een kluizenaar.

De *[illegible]* is niet onaardig en wel geschikt om wat te loop te wekken.

Waar het publiek niet meer komen wil en men alleen bekwaam is, om over te drukken wat een ander reeds heeft gezegd, is [illegible], uit pligt [illegible] zelf [illegible], wellicht verschoonbaar.

Wij, voor ons, zijn aan de dictionnaire van den kluizenaar zeer benieuwd.

Reeds zijn ons de woorden *aanuitgang*, *behoud*, *regt*, *vrijheid*, *willekeur*, *regeeringloos*, *beheer*, *toezigt* beloofd. Naar die woorden te oordeelen schijnt het ons toe, dat »de kluizenaar« voornemens is, ons, op het voetspoor van de *Nieuwsbode*, een of ander monsterachtig plagiaat op te disschen uit de bekende artikelen van WEISS in de *Illustration*.

Intusschen is het verrassend te vernemen, dat de *Nieuwsbode*, de kampvechter tegen »den ultramontaanschen overmoed« en de aanbidder der kerkwet, zich reeds in zoo ver heeft bekeerd, dat hij het wagen durft, een dictionnaire uit te geven van een »*kluizenaar*« die dan toch gewis meer *ultramontaan* dan *protestant* moet zijn.

Als de »kluizenaar« maar niet een verkleede »politie-dienaar« is.

Wij zullen zien!

Als een staaltje der goede trouw en eerlijkheid van *de Nederlander* vermelden wij, dat in het No. van *Woensdag 19 Oct.*, wordt geplaatst een *ingezonden stuk* uit H., waarbij de Redactie in een noot verklaart: »Wij zijn verzocht, deze inlichting, vermits ze in *de Grondwet* niet opgenomen werd te willen plaatsen;« — terwijl *datzelfde stuk* woordelijk te vinden is in *de Grondwet* van *Vrijdag 7 October*.

Buitenland.

ENGELAND.

De O. I. vaarder de *Dalhousie*, kapt. Buttenworth, uitgezeild naar Sydney, heeft schipbreuk geleden in het kanaal. Van de 60 personen, die zich aan boord bevonden, is slechts één man gered; al de overigen zijn in de golven omgekomen. Het schip was van tiekhout gebouwd.

— Men berigt uit Odessa, 8 Oct., dat de prijs der vrachten naar Engeland is gestegen tot de verbazende som van 160 sh. per ton, terwijl er nog 200 schepen, alle geladen, in de haven bleven. Te Bucharest heeft het berigt der oorlogsverklaring van Turkije den prijs der koloniale waren 30 à 40 pct. doen rijzen.

— De werklieden te Preston hebben eene groote bijeenkomst gehouden in eene vlakte, op eenen afstand der stad. Er waren 15,000 personen te zamen. Er is echter geen besluit genomen. Men begint zich te verontrusten over den tegenwoordigen stilstand der fabrieken. De meesters zijn zoo ontevreden over de hevigen taal, die de werklieden ten hunnen aanzien in hunne vereenigingen hebben gehouden, dat zij de werkplaatsen niet zullen openen, voor dat de arbeiders de door hen opgerigte vereeniging hebben ontbonden.

Te Wigan is eene dergelijke beweging ontstaan van de zijde der werklieden in de kolenmijnen en weverijen tegen hunne meesters. Geen van beide schijnen te willen toegeven. Ongeveer 6000 werklieden zijn op dit oogenblik zonder werk. De meeste zijn vrouwen en jonge meisjes, die omtrent 8 à 10 sh. verdienen. Wanneer men hierbij voegt eene som van 18 sh., die de mannen 's weeks verdienen, dan kan men rekenen, dat in het geheel 3500 pd. st. per week aan het vertier worden onttrokken. Van de werklieden in de steenkolenmijnen zijn 7 à 8000 zonder werk, en het verlies in het district is in het geheel 1200 à 1500 pd. st. [illegible] [illegible] welke ten slotte [illegible] het lot der werklieden zullen verergeren, zoo als de ondervinding reeds meermalen heeft aangewezen. De nijverheid zelve wordt immers door dien stilstand van werk ligt verplaatst, zoo als met eenige weverijen, die thans in den Elzas bloeijen, reeds het geval is. Bovendien wordt in laatstgemelde twaalf uren per dag gearbeid, terwijl hier te lande ten uiterste maar tien uren in de fabrijken mag gearbeid worden.

— De benoeming van Sir Edmund Lyons tot kommandant der 2e kl. van het eskader in de Middellandsche Zee is thans officieel bekend. Hij zal zijn vlag hijschen aan boord van den *Agamemnon*, voerende 91 stukken, en thans te Plymouth liggende. De nieuwe kommandant nam in 1828 en 1829 een groot deel aan den zeekrijg tegen de Turken. Als kapitein der *Blonde*, groot 46 stukken, verdreef hij de Turken uit hunne laatste verschansingen, door zich van een kasteel op Morea meester te maken. Hij was tegenwoordig bij het bombardement van St. Jean d'Acre in 1832. Sedert dien tijd was hij gezant in Griekenland en in Zwitserland. De *Morning-Herald* meent, dat een krijgsoverste, die zich zulk een ijverig bestrijder van de Turken getoond heeft, nu niet moest gekozen zijn als hun bondgenoot.

De vice-admiraal lord Adolphus Fitzclarence is benoemd tot ondergouverneur van het hospitaal te Greenwich.

— De *Times* behelst in zijn jongst art. weder een betoog over het kwaad van den oogst en andere reden, die [illegible] drukken. Het blad acht het gelukkig, dat [illegible] den vrijen handel ten minste [illegible] levensmiddelen [illegible], al zij het met geldelijke opofferingen, want zonder den vrijen handel zou er spoedig gebrek bestaan. »Dit is, den Hemel dank,« roept het blad uit, »nu niet te vreezen.«

De aanvoeren van granen zijn in de jongste dagen weder aanzienlijk geweest, en toch zijn de prijzen nog niet gedaald, hetgeen vooral aan het ongunstige weer in de afgeloopene week en aan de onzekerheid over de Oostersche Zaken moet worden toegeschreven.

FRANKRIJK.

De stijging der graanprijzen en de berigten wegens de huiszoekingen en inhechtenisnemingen, meer nog dan de [illegible] van oorlog, brengen eene gedrukte stemming ter beurze voort. Men sprak te Parijs van het ontdekken van eene nieuwe zamenspanning; doch er schijnt veel overdrevens in die geruchten gelegen te zijn.

— De keizer en keizerin houden zich thans te Compiègne op, alwaar groote jagtpartijen plaats hebben.

— Geruchten, door Engelsche bladen verspreid, als de keizerin zich in een »belangwekkenden« toestand bevond, worden tegengesproken.

BELGIE.

De koning is, met de geheele koninklijke familie, Vrijdag 21 dezer, tegen den middag te Dover aangekomen, na eene niet zeer voorspoedige reis. Van daar zijn HH. met den spoortrein naar Londen gereisd, en vervolgens naar Windsor, alwaar de hooge reizigers werden opgewacht door prins Albert en koningin Victoria met hare kinderen.«

— De prijs der aardappelen zal eene belangrijke daling ondergaan. Reeds bieden Brusselsche kooplieden, die grooten voorraad tot den uitvoer hadden opgedaan, de aardappelen tegen een goedkooper prijs dan zij ter markt gelden, aan, en trachten hunne bedienden ze in de stad op het voordeeligst te plaatsen.

De graanmarkten zijn in de jongste dagen wedden dobberende; op sommige is daling, op andere eenige rijzing; hetgeen van plaatselijke omstandigheden schijnt af te hangen.

SPANJE.

[illegible] wordt den 6 November te Madrid verwacht.

— Generaal Alaix, een der uitstekendste officieren van het leger, is aan eene beroerte overleden.

— De nieuwe Amerikaansche gezant, de heer Soulé, is te Madrid aangekomen.

SARDINIE.

Volgens omstandige berigten uit Turin, van den [illegible], was de duurte der levensmiddelen maar een voorwendsel geweest tot de ongeregeldheden, welke dezer dagen aldaar hadden plaats gehad; de staatkunde zou er wel zooveel de hand in gehad hebben; doch de vrienden van ordelijke vrijheid hadden kunnen krachtigen invloed behouden.

— Een afgevaardigde van de uiterste linkerzijde, de heer Brofferio, had een artikel [illegible] in het dagblad dier partij, gerigt tegen den Keizer der Franschen; hij is [illegible] en tot gevangenis en geldboete veroordeeld.

[illegible] de nieuwe zitting der Kamers [illegible] worden, en reeds bevinden zich de afgevaardigden te Turin. Onder anderen zal aan de vertegenwoordiging een ontwerp van eene nieuwe gemeentewet worden voorgedragen, waarop de aandacht zeer gevestigd is.

TURKIJE.

Er schijnt een oogenblik van stilstand, van afwachting in de zaken van het Oosten te zijn gekomen; de berigten gaan niet verder dan tot den 10 uit Konstantinopel. Men begint in de hooge kringen te Londen en te Parijs weder van pogingen der diplomatie te spreken; men zou de conferentie uit Weenen naar eerstgemelde hoofdstad verleggen, en uit alles men opmaken, dat zeker Engeland niet dan in het uiterste geval tot eenen oorlog met Rusland, betreffelijk het Oosten, zou overgaan. Men verhaalt zelfs dat eene eerste ontmoeting tusschen Rusland en Turkije niet van bedenkelijke gevolgen zou zijn; dat de diplomatie dan juist bemiddelend zou kunnen tusschen beide treden, [illegible] er alsdan een bepaald feit zijn, in plaats van ingewikkelde onderhandelingen, waarvan men den draad verloor.

De verbonden vloten waren den 10 de Dardanellen nog niet binnengekomen, de gezanten moeten [illegible] schriften hebben erlangd tot het doen binnenzeilen [illegible] scheepsmagt, doch nog altijd onder zekere voorwaarden [illegible].

De jongste tijdingen uit de Donau-Vorstendommen loopen tot den 17; er had toen geenerlei vijandelijkheid plaats gehad, doch de legers verwachtten over en weder niet anders, dan dat het tot daden zou komen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Het Wets-ontwerp [illegible] der Middelen tot dekking van alle uitgaven des Rijks, in de algemeene begrootingen voor het dienstjaar 1854 begrepen, heeft o. a. tot de navolgende beschouwingen en bedenkingen aanleiding gegeven.

In verband met de bewering des Ministers van Finantien, dat het tijdstip, waarop men afdoende op ontheffing van lasten bedacht zou kunnen zijn, onder bepaalde omstandigheden niet zoo ver meer verwijderd geacht moet worden, maar dan toch nog niet gekomen is, werd door enkele leden de opmerking gemaakt, dat de aangeboden begrooting, den staat onzer geldmiddelen [illegible] voorstelt. Hunnes inziens namelijk was aan [illegible] het cijfer der te doene uitgaven veel hooger opgevoerd dan de som, die hoogst waarschijnlijk voor de dienst van 1854 zou worden gevorderd; terwijl aan den anderen kant de raming der vermoedelijke inkomsten veel te laag was.

Naar het gevoelen dezer leden, zouden naar eene matige berekening, de middelen tot een bedrag van twee of drie millioen kunnen worden verminderd, zonder dat er vrees behoefde te bestaan, om het evenwigt tusschen ontvangsten en uitgaven te verbreken.

Deze redeneringen werden echter door verscheidene leden ernstig wedersproken. Zij voerden aan, dat wel op de begrootingen der uitgaven, even als zulks in de laatste jaren telkens het geval is geweest, een zeker bedrag, als ongebruikt, zal overblijven; maar dat daartegenover staat, dat sommige belangrijke posten, die toch hoogst waarschijnlijk benoodigd zullen zijn, gelijk de bijdrage voor den Rijnspoorweg en de voorziening in nog overgeblevene behoeften tot droogmaking van het Haarlemmer-meer, tot nu toe niet op die begrootingen zijn vermeld. De mogelijkheid bestond daarenboven maar al te zeer, dat voor 1854 andere, thans onvoorziene behoeften zouden oprijzen.

Hoewel de meerderheid zich, tegen eene verandering in de heffing der belastingen reeds gedurende het aanstaande jaar verklaarde, vereenigde men zich algemeen in het uiten van den wensch, dat de Regering, zoodra de gelegenheid daartoe geboren zal zijn, ernstig bedacht zij op de afschaffing, voor zoover dit mogelijk moge wezen van de lasten, die meer bepaald op de eerste levensbehoeften en op de nijverheid drukken. Ter gelegenheid der behandeling van dit punt en van de wenschelijkheid om eene gedeeltelijke afschaffing der accijnsen tot stand te brengen, werd in sommige Afdeelingen door eenige leden de heffing eener income-tax of van eene rentebelasting ter sprake gebragt. De overgroote meerderheid der leden, die in de bedoelde Afdeelingen aan het onderzoek deel namen, oordeelde het echter verkeerd op zoodanige wijziging in het belastingstelsel aan te dringen en toonde [illegible] het algemeen of althans onder de [illegible] tegen alle nieuwe proefnemingen [illegible] belastingen gestemd.

Eenigermate in [illegible] de vorige paragraaph uitgedrukt, achtten sommige [illegible] aan de Regering met nadruk de [illegible] omstandigheden niet van dien aard zouden kunnen [illegible] dat tijdelijk, gedurende de eerste maanden der volgende dienst, de heffing der belastingen op de eerste levensbehoeften zou moeten worden geschorst. Zij wezen daarbij op den reeds zoo hoog gestegen prijs der levensmiddelen; — op de onzekerheid of die prijs niet nog aanmerkelijk rijzen zal, zoo ten gevolge van den minder gunstigen uitslag van den oogst in sommige landen, als van mogelijke bemoeijelijking, uit hoofde van staatkundige gebeurtenissen, van den aanvoer uit andere landen, waar de oogst ruimer was; — op de maatregelen door vreemde regeringen genomen, die van bezorgdheid getuigen, dat de voedingsmiddelen of ontoereikend of uit hoofde van den hoogen prijs voor zeer velen niet te verkrijgen zullen zijn; — en op de verhouding tusschen de werkloonen en den prijs der voornaamste levensmiddelen, eene verhouding, die in den naderenden winter, ten gevolge van vermeerdering van behoeften en vermindering van arbeid, hoogst waarschijnlijk nog ongunstiger zal worden.

Geheel dit denkbeeld werd echter door een groot aantal leden krachtig wedersproken. Zij konden de bedoeling, die daaraan ten grondslag ligt, niet anders dan billijken; maar meenden toch de verwezenlijking van het denkbeeld hoogst onraadzaam te moeten achten. Schorsing van de heffing van belastingen stond, vooral waar het de eerste levensbehoeften gold, met duurzame afschaffing gelijk, en als men dan in aanmerking nam, hoe groot het cijfer van de opbrengst der belastingen is, welker intrekking wordt voorgedragen, moest men wel tot de slotsom komen, dat daardoor aan onze geldmiddelen, die zich eerst sedert weinige jaren begonnen te herstellen, een allergevoeligste, misschien onoverkomelijke slag zou worden toegebragt.

De meerderheid gevoelde zich, te meer gedrongen om het geopperde denkbeeld af te keuren, omdat de schorsing, waarvan men spreekt, het heilrijk gevolg niet zou hebben, dat men zich daarvan voorstelt. De daardoor te weeg gebragte daling in den prijs der levensmiddelen zou, althans aanvankelijk, weinig merkbaar zijn en de geheele maatregel zou, als de verdiensten van de arbeidende klassen niet tevens vermeerderden, teleurstelling kunnen opleveren.

Dat de dagloonen over 't geheel niet in de verhouding staan tot den tegenwoordigen prijs der levensmiddelen, erkende men van deze zijde gaarne, maar door eene schorsing der heffing van bepaalde belastingen kon die onevenredigheid niet worden hersteld. Het eenig afdoend geneesmiddel voor dit kwaad was daarin gelegen, dat de meer gegoede ingezetenen, voor zoover dit eenigzins mogelijk is, het werkloon der arbeiders, die zij in hunne dienst hebben, verhoogden en met de behoeften van onzen tijd meer in overeenstemming bragten. Met genoegen heeft men ontwaard, dat in den laatsten tijd hier te lande in dit opzigt, ook wat de belooning van den veldarbeid betreft, loffelijk en navolgenswaardige voorbeelden gegeven zijn.

Ter gelegenheid der behandeling van het vraagstuk wegens den hoogen prijs der levensmiddelen, is de poging ter sprake gekomen, onlangs door sommige ingezetenen bij de Regering gedaan, om haar tot verbod of belemmering van uitvoer te bewegen. Algemeen heeft men erkend, dat dit verlangen op eene dwaling berustte en allerminst bevrediging vinden mogt in een land als het onze, waar de bevolking altijd in zekere mate, maar vooral in mindere gunstige jaren, behoefte heeft aan invoer van buiten; eene behoefte, welker vervulling hoogst bezwaarlijk worden als men aanvangt met van zijnen kant den wederuitvoer te belemmeren.

Door eenige leden werd het steeds wenschelijk gekeurd, dat het zeer geringe regt op den invoer van vee, hetwelk bij de onlangs daaromtrent aangenomene wet nog over is gebleven, mogt worden afgeschaft. Men wist zeer goed, dat dit onbeteekenende regt op den prijs van het vleesch geen invloed kon uitoefenen, maar meende toch, dat het bestaan van het regt tot het vervullen van formaliteiten en verpligtingen, zoo als het volgen der heerbanen en het borgstellen, dwong, die den buitenlandschen veehouder van het bezoeken onzer markten aan de grenzen houden afschrikken.

In eene der Afdeelingen is, als een middel, dat in de plaats van andere meer drukkende lasten zou kunnen worden gesteld, het invoeren van een mutatie-regt op de goederen in de doode hand genoemd. Men wees daarbij op de Fransche wet van 20 Februarij 1849, volgens welke de vaste goederen, aan zedelijke ligchamen toebehoorende, om daardoor het gemis van overgangsregten te vergoeden, bezwaard zijn met 62½ opcenten op de grondbelasting, die even als deze geheven en door het rijk genoten worden. Eén lid meende, dat het eigenaardiger en om verschillende redenen verkieslijk zou zijn, de vaste goederen in de doode hand, bijv. om de twintig jaren, aan de betaling van de gewone overgangsregten te onderwerpen.

Bij het doorloopen der onderscheidene middelen, die in art. 1 der thans behandelde wet worden opgeteld, heeft men stilgestaan bij het *patentregt*. Vrij algemeen houdt men [illegible] belasting- wetten zoo dringend herziening behoeft als die omtrent de patenten, welke, wat de hoofdbepalingen betreft, alreeds van 1817 dagteekent. Reeds de omstandigheid, dat destijds de aanwending der stoomkracht hier te lande onbekend was, bewijst dat de wet veronderd is en niet meer voor den tegenwoordigen staat van zaken past.

Met opzigt tot den *turfaccijns* is aangemerkt, dat de toepassing der daaromtrent bestaande wet op de irreguliere veenderijen bij voortduring tot groote moeijelijkheden aanleiding geeft, ook omdat de waarde van het belaste voorwerp, wat deze veenderijen betreft, niet in verhouding staat tot het bedrag van den accijns.

[illegible] werd geuit, dat de Regering in de [illegible] uitkomsten omtrent de [illegible] ven port [illegible] port nog niet mogelijk ware, wilde men ten minste het hoogste port afgeschaft en alleen de porten van 10 en 5 cents behouden hebben. Men voegde er bij, op die verandering voor het oogenblik nog niet aan te dringen, maar slechts de zaak aan de oplettendheid der Regering aan te bevelen, vermits de wet op de brievenposterij van 12 April 1850 (*Staatsblad* nº 15) vóór den 31sten December 1854 aan eene herziening moest worden onderworpen. Ook dit verlangen vond echter tegenspraak, daar er verscheiden leden waren, die zich reeds verklaarden tegen alle maatregelen gestemd te zijn, waardoor [illegible] als dit, hetwelk wel onder de [illegible] ingezetenen kon worden geteld, eenigermate lijden kon. Huns inziens mogt te dien aanzien niet de allerminste opoffering meer aan den Staat worden opgelegd.

Door vele leden werd weder de afschaffing der *Staatsloterij* voorgestaan. Een grooter aantal echter hield het voor bedenkelijk op die afschaffing aan te dringen, zoolang de zekerheid niet bestond, dat na het vernietigen der Staatsloterij het deelnemen in clandestine en vreemde loterijen genoegzaam zou kunnen worden tegengegaan. Ook deze leden echter vereenigden zich in den ernstigen aandrang dat door de Regering het mogelijke wierd gedaan om de misbruiken te weren, die thans meer al te zeer aan het bestaan der Staatsloterij verknocht zijn. Men wilde met name het verhuren en kondventen van loten verboden, en alleen, in de grootere gemeenten, debitanten toegelaten hebben.

Terwijl sommige leden den twijfel afkeuren, die door de Regering over de vraag wordt geopperd, of het *Fonds van den Hoogen Raad van Adel* een rijksfonds is, waren er andere leden, die alleen om het voorbehoud, in de bedoelde zinsnede gelegen, zouden kunnen goedkeuren, dat de inkomsten van het fonds ordeshalve nog voor 1854 onder de middelen tot dekking der staats-uitgaven wierden begrepen. Naar de overtuiging dezer laatsten geldt het hier een fonds, dat niet aan den Staat, maar aan den Nederlandschen adel toebehoort. Algemeen heeft men voorts gevraagd, wat door de uitdrukking der Memorie van Toelichting, dat het geschil door »eene onpartijdige uitspraak« kan worden beslist, te verstaan zij.

De opmerking is gemaakt, dat onder de *verschillende ontvangsten en toevallige baten* volstrekt geene vermelding voorkomt van de bijdragen van provincien en gemeenten tot den aanleg van groote wegen en andere openbare werken. Intusschen moeten die bijdragen, indien de provincien en gemeenten over 1854 aan de gedane toezeggingen voldoen, aanzienlijk zijn.

Ter gelegenheid van den laatsten post, *koloniaal batig slot*, zijn door eenige leden bedenkingen en opmerkingen omtrent dit batig slot en de daarmede in nauw verband staande heffing van belastingen in onze Oost-Indische bezittingen in 't midden gebragt. Men heeft echter begrepen, dat deze bedenkingen en opmerkingen hier ter plaatse minder gepast zouden kunnen worden geoordeeld, en zich voorbehouden daarop eerlang terug te komen bij de behandeling der wet wegens het koloniaal batig slot voor 1851; welke wet reeds eenmaal, in Maart 1853, is aangeboden en tengevolge der ontbinding van de vorige Tweede Kamer onafgedaan is blijven liggen. Men heeft daarbij doen opmerken, dat deze wet reeds sedert geruimen tijd op nieuw had kunnen zijn ingediend.

's Gravenhage, 24 October.

* Z. M. de Koning wordt vóór het einde dezer week van het Loo, en H. M. de Koningin den 28 dezer van hare buitenlandsche reis in deze residentie terug verwacht.

* Reeds is gemeld, dat het gegoten standbeeld van Z. M. koning Willem II alhier is aangekomen. Het beeld stelt voor, den Koning blootshoofds, los in een afhangenden mantel gehuld, de hand als sprekende naar zijn volk uitstrekkende; vier allegorische beelden omgeven hetzelve. Men houdt zich bezig met het oprigten van het voetstuk. De fundamenten worden door twee werkbazen te 's Hage (de heeren van Santen en de Groot) kosteloos gelegd, terwijl ook de heer Ellinckhuizen, werklieden en materialen voor het timmerwerk kosteloos verschaft. Men wil weten, dat de plegtige onthulling van het standbeeld op den 17 Nov., den verjaardag der omwenteling in 1813, zal plaats hebben.

* Het Friesch genootschap voor geschied-, oudheid- en taalkunde, te Leeuwarden, heeft, in zijne laatst gehoudene vergadering o. a. tot gewoon lid benoemd den heer J. Z. Mazel, secretaris-generaal bij het Ministerie van Buitenlandsche Zaken alhier.

* De voorlaatste spoortrein van Amsterdam naar Rotterdam heeft gisteren een oponthoud van ruim een uur ondervonden.

In de residentie is aangekomen en in het *Hôtel Fuhri* afgestapt eene commissie uit den gemeenteraad van Tilburg, die een gehoor bij Z. Exc. den heer Minister van Oorlog [illegible]. Die commissie heeft [illegible] dat er, ter vervanging van de [illegible] Limburgsche jagers, die dezer dagen van Tilburg zijn vertrokken, weder andere kavallerie in die stad moge worden gevestigd.

Naar men verneemt zullen, op speciaal verlangen van Z. M., gedurende de eerstvolgende vier maanden, de inhoudingen op de soldijen der manschappen van het leger, wegens schuld op hun kleedings-reparatie-fonds, tot geen hooger bedrag dan het minimum of *een derde* plaats hebben, en het maximum of *de helft* kunnen, alleen wegens dronkenschap, worden opgelegd.

Bij 's Konings besluit van [illegible] is bepaald, dat [illegible] plaats heeft, ook [illegible] welke vereischt wordt, om tot het examen als officier toegelaten te worden, gerekend zal worden van den leeftijd van 16 jaren (vroeger was dit 18 jaren).

De heer da Silva, zaakgelastigde van Z. M. den keizer van Brazilie, is in deze residentie teruggekeerd, en aan het hôtel de *Oude Doelen* afgestapt.

De heer J. Serruys is, op zijn verzoek, eervol ontslagen als Nederl. consul te Valparaiso, en in die betrekking vervangen door den heer de Bordes, koopman ter dier plaatse.

In antwoord op de deswege voorgestelde vraag heeft Z. Exc. de Min. van Financien beslist, dat de [illegible] billetten voor gemeentelasten boven [illegible] claratiën door den schuldeischer [illegible] aan den schuldenaar ter betaling ingediend [illegible] strekken zoo van den aard als van het bedrag der vordering, en dus, ingevolge art. 12 der wet van den

3 October 1843 (*Stbl.* n°. 47), aan zegel onderworpen zijn.

* De kapitein-adjudant van den gouv.-gen. van Nederl.-Indie de heer J. C. F. baron van Heerdt, heeft vergunning bekomen tot het aannemen en dragen van de versierselen der orde van de Wurtembergschen kroon, hem door Z. M. den Koning van Wurtemberg geschonken.

* De heer E. H. Stanley te Brussel, heeft een octrooi voor den tijd van 10 jaren bekomen op de invoering eener verbetering in de vuurwapenen.

* Op 5 October jl. is ten burele van policie te Dordrecht, overgelegd geworden een van valschheid verdacht muntstuk van 25 cents, welk stuk afkomstig was van zekere M. L. huisvrouw van J. S., koopvrouw, aldaar woonachtig, dewelke, deswegens ondervraagd, heeft verklaard, zich niet te kunnen herinneren, door wien voornoemd stuk was in betaling gegeven. Bij onderzoek van het muntcollegie, zitting houdende te Utrecht is voornoemd stuk gebleken valsch te zijn, [illegible] van het jaartal 1849 met de beeltenis van Z. M. Willem II, hetwelk, in den gewigte onderzocht, slechts een gewigt vertoonde beneden het gewigt der wettige 25 cents stukken en bleek te bestaan uit tin, lood en geringe sporen koper, gegoten in een vorm vervaardigd naar een echt 25 centstuk; weshalve voornoemd muntstuk bij uitspraak van het munt-collegie is verklaard valsch, en vervaardigd in nabootsing eener echte rijks-muntspecie.

In het cholera-hospitaal te Amsterdam zijn op 22 Oct. ingekomen 1 lijder, hersteld 2, overleden *geen*, en blijven in behandeling 13.

Totaal sedert 17 Sept. opgenomen: 139, hersteld 57 en overleden 69.

Buiten het hospitaal zijn bij de cholera-commissie op 21 Oct. aangegeven 3 lijders en 7 overleden.

En op 23 Oct. opgenomen: 5 lijders, overleden 1, hersteld 1 en blijven in behandeling 16.

Buiten het hospitaal zijn bij de cholera-commissie op 22 Oct. aangegeven 5 lijders en 3 overleden.

Bij de plaatselijke [illegible] 1 overleden.

En op 23 Oct. 3 cholera-lijders, 2 hersteld en 1 overleden.

Bij de commissie ter verzorging van minvermogende cholera-lijders en derzelver betrekkingen te Rotterdam, is thans reeds aan giften ontvangen eene som van ƒ 12,929.16.

De landerijen in den Haarlemmermeer-polder gelegen, onder Burgerveen en Reinsdorp in Augustus verkocht, zijn thans bijna geheel bewerkt. 70 bunders van den heer Rutgers van Rozenburg, 125 bunders van den heer Bronkhuijzen en 448 bunders van den heer van Voorst zijn met oliezaad bezaad; de overige perceelen van laatstgemelden zijn met rogge bezaaid, of zullen in het voorjaar tot weiland gemaakt worden. De gronden vallen over het algemeen mede; men vindt er veel veengrond; ook zijn er landerijen, waar de bovengrond zuiver bagger is en daaronder klei. *H. C.*

[illegible] men verneemt, zal de beroemde schilderij: *[illegible] aan de Graven van Egmont en Hoorn te Br[illegible]* Gallait, eerstdaags te Amsterdam worden [illegible] (*H.*)

In de laatst [illegible] Ned. Maatschappij ter bevordering [illegible] lem, heeft men besloten, zich [illegible] te trekken van de Ned. industriëlen op de [illegible] toonstelling te Parijs in 1854, waartoe men de goedkeuring en medewerking van het gouvernement heeft ingeroepen. Verder is eene hoofdcommissie voor Nederland benoemd, bestaande uit de heeren: C. J. Glavimans, directeur der maatschappij te Rotterdam, IJ. D. C. Suermondt te Utrecht en Mr. W. J. C. van Hasselt, te Amsterdam, tot leiding der zaken in het algemeen, terwijl men verder in alle departementen sub-commissien [illegible]

[illegible] uit Ane, 20 Oct., dat het berigt der *Amst.* [illegible] als zoude de heer Graswinkel den borgtogt [illegible] van een kanaal uit de grachten van Coevorden [illegible] de Eems gestort hebben, bepaald wordt tegen[illegible] de consessie zou vervallen zijn en thans zou er [illegible] meldt, meer hoop bestaan tot spoedige verwe[illegible] dit plan, door andere ondernemers.

Het schip *Panama*, kapt. [illegible] op den 22 dezer, te Vlaardingen [illegible] cetera Spaansche fruiten voor dit [illegible]

De Raad aan Administratie van de naamlooze maatschappij der spoorwegen van Antwerpen naar Rotterdam heeft de deelhebbers verwittigd, dat de derde storting ten bijdrage van 25 fr. per aandeel, is vastgesteld en invorderbaar zal zijn met 15 November a. s.

Den 22 dezer, is te Alblasserdam van de werf van den scheepsbouwmeester ter Jonker, te water gelaten het barkschip *Lammiena Elizabeth*, groot 340 lasten, te voeren door kapt. A. Gersen, onder directie van de heeren Reuchlin, Moll en Dutilh.

De gemeente Westcapelle had tegen den Staat eene regtsvordering ingesteld, tot opvordering van den ouden kerktoren, waarop van staatswege, ten jaare 1816, een kustlicht was gesteld en welke na den bekenden brand in 1831 door den staat als eigenaar werd bezeten, de gemeente grondde hare vordering op het eigendomsregt, haar bij de staatsregeling van 1789 toegekend. De Staat bestreed deze vordering, door zich op verjaring te beroepen als hebbende deze toren sedert 1816 bezeten; doch de arr. regtbank te Middelburg heeft dit middel, overeenkomstig de conclusie van den heer officier van Justitie, verworpen, en de vordering der gemeente toegewezen, aannemende, dat de toren vóór den brand buiten den handel was, en derhalve de eigendom daarvan niet door verjaring kon verkregen worden, terwijl na den brand, waardoor de publieke bestemming verviel, nog geene 30 jaren waren verloopen. Mr. W. C. Borsius heeft deze zaak voor de eischende gemeente behandeld en mr. Ph. van den Broeke voor den Staat.

Middelburgsche Courant.

Men meldt, dat ook te Zierikzee een adres aan den Koning gereed ligt, waarbij de arbeiders en ambachtslieden verzoeken den uitvoer der eerste levensmiddelen tijdelijk te belasten, den vrijen uitvoer te begunstigen en gemelde behoeften van alle accijnsen vrij te stellen.

Men verneemt, dat bij arrest van het prov. hof van Zeeland van 16 Oct. jl. tegen den heer A. A. Mooijaart, kantonregter, plaatsvervanger en burgemeester te Co[illegible] misbruik van vertrouwen, regtsingang [illegible] bevel van gevangenneming.

Men meldt uit Hellevoetsluis, 21 Oct., dat Z. M. schoener *de Adder* in dienst is gesteld en dat het commando over dien bodem is opgedragen aan den luit. ter zee 1ste kl. J. C. Holtzapffel.

Op 22 Oct. promoveerde tot doctor in de verloskunde aan de Hoogeschool te Groningen, de heer C. Hemsing, med. doctor, na de verdediging van eenige verloskundige stellingen.

** Men schrijft ons uit Zutphen: Door den Kerkeraad der Hervormde Gemeente alhier, is gister tot predikant beroepen, de WelEerw. Z. Gel. heer T. K. M. van Baumhauer, predikant te Geervliet.

— De eerste najaars-veemarkt den 20 dezer alhier gehouden, was niet druk bezocht. Slechts ongeveer 300 stuks hoornvee was ter markt gebragt. De handel was traag en de prijzen, hoewel altijd hoog, ondervonden eenigen teruggang.

— De prijzen der aardappelen beginnen weder de vorige hoogte te bereiken. Sints een paar dagen is de handel weêr levendiger. De schippers betalen voor de besten ƒ 3.25 per mud. — Rogge is zoowel hier als te Deventer belangrijk achteruit gegaan.

[illegible] Delma wordt ons gemeld [illegible] heeft [illegible] toehoore van een vrij talrijk publiek een concert gegeven, dat allen, die het bijwoonden, in den letterlijken zin betooverd heeft, en het bewijs heeft geleverd, dat hetgeen alomme in de dagbladen van dat schitterend talent is vermeld, verre van overdreven [illegible] heeten.

De contrebas is in de handen van dezen kunstenaar een ligt te bespelen instrument, met bewonderenswaardige vlugheid weet hij daarop de moeijelijkste passages uit te voeren, en er te gelijkertijd toonen aan te ontlokken, die de voortreffelijke violonist van een Servais evenaren; naar veler getuigenis zelfs overtreft hij dezen virtuoos in het scheppen van schoone en wegslepende melodiën, die de zuiverheid en lieflijkheid der viooltonen nabij komen.

Wij meenen door dit weinige genoeg gezegd te hebben, om de aandacht van het kunstminnend publiek hier te lande, op het uitstekend talent van den heer Geraldoni te vestigen, overtuigd dat allen, die in de gelegenheid zullen komen, hem te hooren, met ons gaarne zullen instemmen in den lof, dien wij niet aarzelen, dien virtuoos toe te brengen.

Advertentiën.

Bij JOH. NOMAN EN ZOON te Zalt-bommel is uitgegeven en alom te verkrijgen:

LINDLAY MURRAY, Engelsche Spraakkunst, met toepasselijke opstellen ter vertaling. 6de druk, [illegible] nagezien en verbeterd door F. M. Cowan, lector aan het gymnasium te Amsterdam. Post formaat ƒ 1.25.

HET TIJDSCHRIFT
VOOR
NEDERLANDSCH INDIE,
DOOR
Dr. W. R. VAN HOËVELL.
15de Jaargang voor 1853.

Maandelijks verschijnt hiervan eene aflevering in rojaal formaat met plaat. De jaargang met platen, kaarten en portretten. ƒ 13.

VERSLAG DER DEBATTEN
Engelsch Parlement.

Over de Regerings-voorstellen, ter wijziging van het Britsch-Indische Charter, gr. 8°. ƒ 3.90.

MISS HARIETT MARTINEAU, Tweetal verhalen, betreffende de Volkshuishoudkunde, met portret der Schrijfster, gr. 8°. ƒ 3.00.

Engelsch-Nederduitsch en Nederduitsch-Engelsch
WOORDENBOEK.

Naar de beste Woordenboeken met zorg bewerkt door H. Picard. Twee deelen, in één keurig Engelsch-linnen band.

Slechts ƒ 3.90.

Dit WOORDENBOEK, dat zich vooral onderscheidt van alle anderen, door deszelfs volledigheid, zoowel als door goedkoopheid, wordt een ieder aanbevolen, en vooral ook landverhuizers, [illegible]

(152.)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 24 October 1853.

[illegible]	[illegible]	[illegible]			
Dito Certificat.	3	72	*Hope* 1798/1816	5	[illegible]
Dito Dito	4	90¼ 91⅛	Dito 1828/1829	5	101⅛
O. I. Leening	4	(90⅝)	Cert. 1831/1833	5	
Amort. Syndic.	3½		Dito Dito	5½	
Hand.-Maats.	4½		Dito *Hope*	4	
België.			Dito *Stieglitz*	4	
Certificaten	2½		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild*	2½		Inschr. Assig.	6	
Frankrijk.			Certific. dito.	6	69
Obligatiën	3		**Polen.**		
Spanje.			Obligatiën	4	
Nieuwe	1	20¾ 21⅞	**Oostenrijk.**		
Dito Buitenl.	3		Metalliek	5	74⅝ 5⅛
D° Binnenl.	3	39⅞ ⅛	Dito bet. Amst.	5	86¾ [illegible]
Bew. Sp. Com.		4⅞ ⅞	Dito letter B.		[illegible]
Amort. Schuld.			Dito 1847		38 ½
Portugal.			[illegible]	2½	38 ½
Londen nieuwe.	5	35½ 6 5½			
Dito uitgest	4				

Braz. bij Roths. [illegible] 94; Mexic. te Lond. 3 pct. [illegible] 22¼, ½, ¼; Gren. Uitg. [illegible]

[illegible] tot verbeterde prijzen, meest alle de ge[illegible] goed kon plaatsen, blijft de markt over het [illegible] zeer ongunstig door onderscheidene verkoopordres, die later zoo in Binnenl. als Buitenl. effecten, bewerkstelligd werden; voornamelijk was dit het geval in [illegible] Portugeesche en Oostenrijksche.

FRANKFORT, Vrijdag, 21 Oct. 5 pct. Metal. [illegible] Loten fl. 250 115; Bankaktiën 1320; 1 pct. Spanje 21[illegible] 3 pct. dito 40¼; Texas, Loten 31; Keur-Hess. Loten 36[illegible] wissel op Weenen 105.

Oostenr. fondsen lager, Spaansche willriger.

LONDEN, Vrijdag 21 October, Consols op tijd 91[illegible] Mexico nieuwe 3 pct. 23½, Peru 4½ pct. 72; Gren. Uitg. 8½; Spanje 1 pct. 21½; Ecuador 5½.

PARIJS, Vrijdag 21 October, Fransche 4½ pct. op t. 99[illegible] dito 3 pct. op t. 72.25; Spanje binn. 3 pct. 40½, dito 1 pct. 21½, Belgie 4½ pct. 97; Rusl. 4½ pct. 95½; N. Metall. 5 pct. 96½.

WEENEN, Vrijdag 21 October, Met. 1852 5 pct. 91[illegible] dito Lett. B. 105[illegible]; Lomb. Ven. 97; Bankactiën 1297; Zilver 13; Wissel Lond. 11.03; Parijs 133.

MADRID, Dingsdag 18 October Spanje binn. 3 pct. [illegible] dito nieuwe 1 pct. 22½ Certificaten 3[illegible]

Bij JOH. NOMAN EN ZOON, te Zaltbommel.